

GÜNCEL SARS-CoV-2 VARYANTLARI HAKKINDA BİLGİ NOTU

5 Şubat 2021

I. Türkiye Perspektifi:

Türkiye Klinik Mikrobiyoloji Derneği, Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği, Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti ve Halk Sağlığı Uzmanları Derneği'nin yaptığı ortak açıklamaya göre; SARS-CoV-2 virüsünün şu ana kadar saptanabilmiş klinik olarak öneme sahip olabilecek 3 adet varyantı bulunmaktadır. Bunlar ilk olarak İngiltere, Güney Afrika ve Brezilya'da tespit edilmişlerdir.

	b.1.1.7-----İNGİLTERE	B1.351-----GÜNEY AFRİKA	P1-----BREZİLYA
BULAŞMA HIZI VE MORTALİTE	--DAHA YÜKSEK BULAŞ --YÜKSEK MORTALİTE(KESİN DEĞİL)	--YÜKSEK(KESİN DEĞİL) --KESİNLEŞEN MORTALİTE BİLGİSİ YOK	--YÜKSEK(KESİN DEĞİL) --KESİNLEŞEN MORTALİTE BİLGİSİ YOK
NÖTRALİZAN ANTİKORDAN ETKİLENME	DEĞİŞİKLİK YOK	ETKİLİ NÖTRALİZAN ANTİKOR TİTRELERİNDE 10 KATA VARAN DÜŞÜŞ	B1.351 E BENZER OLABİLİR
SEYAHAT/YEREL YAYILIM GÖRÜLEN ÜLKE SAYISI	29/70	13/31	1/8

Bu varyantlar ile oluşabilecek başlıca risk bulaşıcılığın artmasıdır. Bu da tüm yaş gruplarında hastaneye yatış ve ölüm hızlarının artabilmesi manasına gelmektedir. Nitekim B1.1.7 varyantının bulaşma hızı ve ikincil atak hızlarının daha yüksek olduğu hesaplanmıştır. Her üç varyant da ortaya çıktıkları bölgelerde baskın hale gelmiş ve artmış vaka hızları ile ilişkilendirilmişlerdir. Bu da yeni varyantların tüm dünyaya yayılarak baskın hale gelmelerinin yüksek bir olasılık olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle bir an önce çok sayıda insanın aşılmasını sağlanıncaya dek yayılımlarını önlemek ve sağlık sistemi üzerindeki baskıyı rahatlatmak için daha sıkı tedbirlere ihtiyaç vardır.

Türkiye'de 4 Şubat 2021 itibariyle 23 ilde İngiltere (196 vaka), Güney Afrika (2 vaka) ve Brezilya (1 vaka) kaynaklı virüs varyantı tespit edilmiştir. Bu durumun kontrol altına alınabilmesini teminen, T.C. Sağlık Bakanlığı PCR testi (+) çıkan hastaların ikinci bir teste tabi tutularak varyasyon vakalarının tespit edilmesine karar vermiştir. Bakanlık, mutant virüste daha önce açıklanan rakamın çok üstüne çıkıldığını, artışın il il sürdüğünü ve artmaya devam edeceğini belediklerini belirtmiştir. Ayrıca, mutant virüsün daha kolay bulaşığını, belirtilerin daha erken çıktığını gözlediklerini; bu durumun İngiltere kaynaklı varyant olduğunu açıklamıştır. Son günlerde özellikle İngiltere'deki görüntüler bu virüsün yarattığı hastalığın

şiddetinin oldukça yüksek olduğunu gösteriyor. Bu bireylerin hastaneye ve yoğun bakım ünitelerine ihtiyaç duyacağı anlamına gelmektedir. Mevcut kısıtlamaların devam edeceğini, pandeminin seyrine göre kısıtlamaların il bazında kaldırılabilceğini ve/veya geri getirebileceğini belirtilmiştir.

Bu hafta içerisinde İngiliz ve Alman hükümetleri, yeni virüs varyantlarının aşılara karşı dirençli olması durumunda, pandeminin kontrol altına alınmasının çok daha güç hale gelebileceği yönünde açıklamalar yapmıştır. Avrupa Birliği de, İngiliz, Güney Afrika ve Brezilya kaynaklı varyasyona uğramış virüsler nedeniyle ortaya çıkacak potansiyel risklere karşı uyarıda bulunarak, üye ülkelerde alınan aşılama, mesafe, maske ve hijyen kurallarına ilave olarak seyahat kısıtlamalarının daha da arttırılmasına karar vermiştir.

TAVSİYE EDİLEN ÖNLEMLER

1-Halk Sağlığı Önlemleri (her zamankinden daha önemli):

- i. Doğru maske kullanımı ile birlikte fiziksel mesafe ve el hijyeni kurallarına uyulması,
- ii. Kalabalık ve kapalı ortamlarda 15 dakikadan fazla bulunmama
- iii. Gereksiz seyahatleri erteleme,
- iv. Sosyal ilişkilerin asgari düzeye indirilmesi

(T.C. Sağlık Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu üyesi Prof. Dr. Ateş Kara'nın bu konudaki değerlendirmeleri şöyle: "Eskiden aynı ortam içerisinde bulunan 10 kişiden 3'üne bulaşıyorsa, şu an 6-7'sine ulaşabiliyor. Önceden mesafemiz 1 metre ise, şimdi bunu en az 1,5 metre, karşılıklı durma süremiz 10 dakika ise şimdi bunu mutlaka 2-3 dakikalara indirmemiz lazım.")

2-Moleküler Sürveyans ile ilgili Önlemler:

- ✓ Yeni varyantların saptanabilmesi ve taranabilmesi için gerekli test tasarımları yetkilendirilmiş laboratuvarlarda hazır hale getirilmelidir.
- ✓ Ülkemize girmiş olan varyantların yayılımını kontrol altına alabilmek amacıyla daha sıkı korunma ve kapanma tedbirlerine hazırlıklı olunmalıdır. Mevcut korunma ve kapanma uygulamalarının gevşetilmesi konusunda temkinli olunmalıdır. Bu gevşetilme birdenbire değil kademeli olmalıdır.
- ✓ Varyantlar yaygınlaşmadan risk gruplarının aşılama tamamlanmalıdır.
- ✓ Yeni varyantların ülkeye girişini engellemek amacıyla riskli ülkeler, bölgeler belirlenmeli ve buralardan girişler tamamen durdurulmalıdır. Tüm ülkelere girişte negatif sonuç belgesi istenmeli ve karantina uygulaması yapılmalıdır.
- ✓ Şehirlerarası ulaşımın özellikle varyant saptanan iller için zorunlu nedenler dışında kısıtlanması ve sıkı takibi olmalıdır

II. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Perspektifi

İngiltere'de ön epidemiyolojik, modelleme, filogenetik ve klinik bulgular, SARS-CoV-2 VOC 202012/01(İngiltere)'in bulaşıcılığının artırdığını göstermektedir. Bununla birlikte, ön analizler ayrıca hastalık şiddetinde bir değişiklik olmadığını da göstermektedir (hastanede kalış süresi ve 28 günlük vaka ölüm oranı ile belirlenmiştir) Ön veriler, yeni varyant VOC-202012 / 01'in topluluk sirkülasyonu ile Birleşik Krallık'ın bazı bölgelerinde büyüme oranı ve etkili üreme sayısının yükseldiğini göstermektedir.

Güney Afrika'da genomik veriler, 501Y.V2 varyantının dolaşımdaki diğer soyları hızla yerinden ettiğini gösterdi. Ön çalışmalar, varyantın daha yüksek bir viral yük ile ilişkili olduğunu ileri sürüyor ki bu, artan bulaşma potansiyeli gösterebilir; ancak bu ve bulaşıcılığı etkileyen diğer faktörler daha fazla araştırmaya tabidir. Bu topluluklardaki vakalardaki artışı ve bu varyantların artan bulaşıcılığının potansiyel rolünü ve kontrol önlemlerinin uygulanmasının sağlamlığını anlamak için epidemiyolojik araştırmalar devam etmektedir.

İlk değerlendirme 202012/01(İngiltere) ve 501Y.V2(Güney Afrika)'nın hastalığın klinik seyrinde değişikliklere neden olmadığını öne sürse de, daha yüksek vaka insidansı ile sonuçlanırsa, bu COVID-19 nedeniyle hastaneye yatış ve ölümlerde bir artışa yol açacaktır. Bu varyantların bulaşmasını kontrol etmek için daha yoğun halk sağlığı önlemleri gerekebilir.

Spesifik mutasyonların virüsün özelliklerine aynı zamanda teşhis tedavi ve aşılardan etkinliğine olan tesirini anlayabilmek amacıyla daha fazla araştırma yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

DSÖ Tavsiyeleri

Yeni virüs varyantlarının halk sağlığı üzerindeki etkilerini izlemeye devam etmek önemlidir. SARS-CoV-2 varyantlarıyla ilişkili bulaştırıcılıktaki herhangi bir artış kontrolü daha zor hale getirebilir. DSÖ tarafından önerilen mevcut hastalık kontrol önlemleri etkili olmaya devam etmektedir ve bu önlemler yeni bir varyantla ilişkili olsun veya olmasın artan hastalık insidansına (yeni vaka sayısı) yanıt olarak uyarlanmalıdır.

Fiziksel mesafe, maske takmak, odaları iyi havalandırmak, kalabalıklardan kaçınmak, elleri temizlemek ve bükülmüş bir dirseğe öksürmek gibi önlemler de dahil olmak üzere, halk için olan önleme tavsiyeleri ve bu konu ile ilgili iletişim daha da güçlendirilmelidir.

III. Türkiye'de Varyant Virüsün bulaşma hızını kontrol altına almak için öneriler:

- Şu anda varyantların tespiti için Halk Sağlığı PCR testi CT/Cq değeri 26'nın altında olan pozitif numuneleri mutasyon yönünden değerlendirilmesi için birkaç yerdeki Moleküler Tanı Lab.'na yönlendirme yapıyor. CT değeriyle Pozitif Hastanın Covid-19 viral yükü arasında bir ters orantı olduğundan; şu anda belli bir viral yükün üzerindeki numunelerde takip yapılacağı gözüküyor.
- Aşağıdaki aksiyonlar ülkemizdeki pozitif varyant enfeksiyon bulaşma hızının kontrol altına alınmasını sağlayabilir:

- Özellikle İngiltere ve Güney Afrika varyantlarının hızlı bir şekilde taranıp tanımlanmasını sağlayacak test tasarımları ve tasarım stratejisi yapılarak; toplum içerisindeki asemptomatik vakalar dahil tüm pozitif mutasyonlu vakalar tespit edilmelidir.
- Gelecekte mutasyonlu pozitif vakaların predominant olabileceği hesaba katılarak (mevcut durumda halk sağlığı laboratuvarı tarafından takibinin doğrudur; ancak varyant vaka sayısı mevcut kapasiteyi aştığında) ülkemizdeki tüm laboratuvar kapasitesi kullanılarak kamu, özel hastane ve özel laboratuvarlar arası iş birliği ile Halk Sağlığı tarafından belirlenmiş-altyapısı hazır akredite laboratuvarlar yetkilendirilmelidir. Böylece mutasyonlu virüse maruz kalmış vatandaşlarımızın filyasyonu/karantina ve hastane tedavi gereksinimi hızla tespit edilmiş olacaktır.
- Türkiye’de, Güney Afrika varyantının Covid-19 viral enfeksiyonu geçirenlerde ve aşılananlarda gelişen antikorlara karşı(nötralizasyon) dirençli olduğuna dair klinik bilgilerin olması halihazırdaki Aşı tasarımlarını ve aşılama süreçlerini etkileyebileceği(net değil) ; bu yüzden bu mutasyonun görüldüğü ülkelerle olan seyahat sınırlamalarının ve karantina vb. önlemlerin proaktif olarak alınması, bireysel düzeyde ise yukarıda belirtilen halk sağlığı önlemlerinin uygulanması gerekmektedir.